

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 26 feb. 1951

*s Morgens te 10 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Plein 2b.

Aanwezig: De Minister-President, Voorzitter, en de Ministers Van den Brink, Götzen, s'Jacob, Joekes, Lieftinck (van punt 2d af), Van Maarseveen, Mansholt (van punt 2d af), Rutten, Van Schaik, Spitzen, Stikker, Struyken, Teulings (bij de punten 1 - 8 en 10 gedeeltelijk) en In 't Veld.

Tevens aanwezig: Staatssecretaris Blom.

Secretaris: Drs. J. Middelburg.

- - -

3. Uniezaken

a. *Maatregelen met betrekking tot de Ambonese militairen* (Nota, aangeboden door de heer J.M. Kiveron d.d. 23 Februari 1951.)

Minister *Van Maarseveen* deelt mede, dat ingevolge het besluit in de vorige vergadering een kleine commissie de onderhavige nota heeft opgesteld. Spreker heeft in de Commissie voor Uniezaken uit de Tweede Kamer eveneens een bespreking over deze kwestie gehad. Opmerkelijk was, dat de heer Meyerink zich geen voorstander toonde van overbrenging van de Ambonezen naar Nieuw-Guinea.

De heer Welter en Prof. Gerbrandy hebben er op aangedrongen de Ambonezen hun militaire status te laten behouden. Mede op grond van de argumenten in de onderhavige nota lijkt spreker dit niet juist. Slechts één argument zou hiervoor pleiten, nl. dat de Ambonezen zich dan niet verspreiden over Nederland, aangezien een groot percentage van hen lijdende is aan t.b.c. en venerische ziekten. De hoop bestaat, dat een gedeelte van de Ambonese militairen niet naar Nederland zal komen; in verband daarmee laat men eerst de ongehuwden scheepgaan, die in het algemeen de grootste moeilijkheden geven.

De *Minister-President* is van oordeel, dat het onderbrengen van betrokkenen toch goedkoper zal kunnen geschieden dan de raming van f. 2500 per persoon per jaar aangeeft. In dit verband merkt spreker op, dat zeer veel volledige gezinnen van eenzelfde bedrag leven. Mede wegens de hoge kosten zal men ook niet ongebruikt moeten laten de aanbieding om Ambonese militairen op te nemen. Minister *Van Maarseveen* merkt op, dat de betrokkenen kleding zullen moeten ontvangen. Met het oog op de ziekten acht spreker opnemings bij particulieren niet wenselijk. De *Minister-President* wijst er op, dat betrokkenen worden gekeurd; men zal geen zieken moeten inkwartieren. Minister *Van Maarseveen* verwacht, dat particulieren de Ambonezen na enkele weken zullen loslaten. Eenmaal losgelaten kunnen zij b.v. een gangsterbende vormen. Minister *s'Jacob* acht het niet wenselijk de Ambonezen teveel te verspreiden, aangezien men hen ook zal moeten herscholen.

Minister *Joekes* informeert welke mogelijkheden er zijn om betrokkenen bij elkaar te houden. Minister *In 't Veld* merkt op, dat zij afhankelijk zijn van financiële maatregelen der Regering. Minister *Van Maarseveen* is van oordeel, dat men op deze wijze meer zeggenschap zal hebben dan wanneer de Ambonezen de militaire status behouden. Spreker heeft een rapport van de geneeskundige dienst uit Indonesië gevraagd om dit zonedig te kunnen gebruiken als de voorkomende ziekten aanleiding geven een waarschuwing te geven aan de bevolking met het oog op de huisvesting. Minister *Joekes* stelt voor, dat men een schriftelijke verklaring zal vragen van de Nederlanders, die Ambonezen in huis willen opnemen.

De *Minister-President* wijst er op, dat men deze Nederlanders ook individueel kan waarschuwen tegen besmettingsgevaar. Minister *Van Maarseveen* is van oordeel, dat men de inkwartiering van Ambonezen niet moet bevorderen in verband met het besmettingsgevaar, doch dat men de opnemings bij particulieren niet zal kunnen verhinderen.

Minister *Rutten* wijst er op, naar aanleiding van een opmerking op blz. 9 van de nota inzake het gebruikmaken van kampen van Vorming Buiten Schoolverband, dat deze wat inrichting betreft totaal ongeschikt hiervoor zijn; bovendien zou voor de bestaande bevolking dezer kampen (met Justitie) dan een andere oplossing moeten worden gevonden.

Minister *In 't Veld* vraagt naar aanleiding van blz. 1 van de nota of men niet met de Indonesische Regering kan afspreken, dat de Ambonezen wel zullen kunnen worden opgenomen in het Westeuropese leger. Minister *Van Maarseveen* merkt hierbij op, dat Indonesië een onafhankelijke buitenlandse politiek nastreeft.

Minister *Lieftinck* heeft uit de nota gezien, dat de overkomst van de Ambonese militairen een extra-uitgave kan betekenen van f 50 mln. Spreker weet niet op welke wijze deze uitgave moet worden gedekt; men zal bij de bezuinigingsvoorstellen in beschouwing moeten nemen, dat f 35 mln. meer zal moeten worden bezuinigd. Voorts zal men over deze uitgave wel voortdurend overleg moeten plegen met de vertegenwoordiger van Financiën. Spreker dringt er op aan ten aanzien van het onderbrengen van de Ambonezen elders geen lijdelijke houding aan te nemen. Minister *Van Maarseveen* verwacht niet, dat men in België of Frankrijk belangstelling voor de Ambonese militairen zal tonen; men zal er daarom naar moeten streven hen zo snel mogelijk naar Indonesië te doen terugkeren. Minister *Van den Brink* meent, dat men de Hoge Commissaris van Indonesië zoveel mogelijk zal moeten inschakelen. De *Minister-President* acht het mogelijk, dat een deel van de vrijgezellen onder de Ambonese militairen bij het vreemdelingenlegioen dienst zou willen nemen.

Minister *Lieftinck* dringt er op aan op korte termijn een begroting in te dienen. De *Raad* verklaart zich hiermede accoord; besloten wordt alle posten voor de Ambonese militairen bij elkaar aan te vragen op een suppletoire begroting van hoofdstuk XIII B.

De *Minister-President* heeft gezien, dat volgens Kolonel Van Santen na 31 Maart nog dienstplichtige chauffeurs nodig zouden zijn. Minister *s'Jacob* deelt mede, dat hij op deze kwestie reeds heeft gereageerd; men zal hiervoor een voorziening moeten treffen b.v. door vrijwillig nadienen.

Minister *Van Schaik* heeft met verrassing kennis genomen van de conclusie van de Advocaat-Generaal bij de Hoge Raad. Daaruit heeft spreker begrepen, dat de Landsadvocaat in verzuim is gebleven om het juiste cassatiemiddel naar voren te brengen. Minister *Van Maarseveen* is eveneens van oordeel, dat de Landsadvocaat deze zaak niet op zo sterk mogelijke wijze behandeld heeft.

b. *Opheffing van de UNCI* (Zie notulen Ministerraad d.d. 19 Februari 1950 punt 3b.)

Staatssecretaris *Blom* deelt mede, dat bij het bespreken van deze kwestie in de Commissie voor Uniezaken geen van de leden heeft gereageerd.

- - -